

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 40 (6853)

• Sestdiena, 1998. gada 30. maijs

• Cena Ls 0,18

Ministru prezidenta Guntara Krasta vizīte Preiļu rajonā

◆ 22. maijā Preiļu rajonā darba vizītē bija ieradies Ministru prezidents Guntars Krasts. Apmeklējuma laikā viņu pavadīja Ministru prezidenta padomniece Inese Vaidere, Ministru prezidenta palīdzē Inga Fomina un preses sekretārs Romāns Meļņiks. Vizītes idejas autors bija Latvijas Preses izdevēju asociācija, kas līdzīgas tikšanās ar premjeru organizē visos Latvijas novados.

Ar rajona padomes aktīvu atbalstu tika izveidota vizītes darba kārtība, kurā centāties Ministru prezidentu Guntaru Krastu iepazīstināt ar Latgales novada uzņēmēju, lauksaimnieku un izglītības iestāžu problēmām, kuras vēl gaida atrisinājumu, ar sasniegumiem un veiksmēm.

Premjera vizīte Preiļu rajonā sākas ar tikšanos Līvānu pilsētas domē, kur bija pulcējušies pilsētas un apkārtnes pagastu uzņēmēji.

● Uzrunājot Līvānu domē sapulcējušos uzņēmējus un iedzīvotājus, Guntars Krasts aicināja nekautrēties no sāpīgiem jautājumiem, jo viņa mērķis esot vizītes laikā savākt pēc iespējami plašāku informāciju par līvāniešu problēmām.

● Premjers zināja stāstīt, ka Līvānu stikla meistaru veidojumus par saviem uzdodot pat ārzemnieki, tātad – pasaules klase..

«Nekas šajā pasaulē nenāk viegli»

Tā Guntars Krasts teica, Līvānu pilsētas domē atklājot sarunu ar vietējiem uzņēmējiem, vienlaikus uzsverot, ka pilsētā, kur ir ļoti augsts bezdarba līmenis, tomēr novērojama arī salīdzinoši augsta uzņēmēju aktivitāte. Premjers aicināja uzņēmējus nekautrēties no sāpīgiem jautājumiem, izteikt idejas, domas, viedokļus. Protams, ir problēmas un problēmu bloki, kurus nevar atrisināt vienas

vizītes laikā, taču tā būs viela pārdomām ne tikai premjeram, bet visai valdībai.

Kāpēc tik lēni īstenojas likums par īpaši atbalstāmajiem reģioniem? No vairākiem simtiem iesniegto projektu par gana labiem atzīti tikai pieci (tajā skaitā arī «Anda Optec» projekts no Līvāniem), bet arī tie paši netiek no vietas, jautāja «Anda Optec» direktors Dauris Pfafrods.

Uz šo jautājumu atbildēja Ministru prezidenta padomniece Inese Vaidere. Viņa uzsvēra, ka reģionālās attīstības

padomei tas ir visai sāpīgs jautājums, jo par projektu īstenošanu atbild ekonomikas ministrija. Arī SIA «Reģionu attīstība», kura nodarbošies ar naudas dalīšanu projektiem, reģistrēta tikai aprīļa beigās un vēl nav sākusi nopietni strādāt.

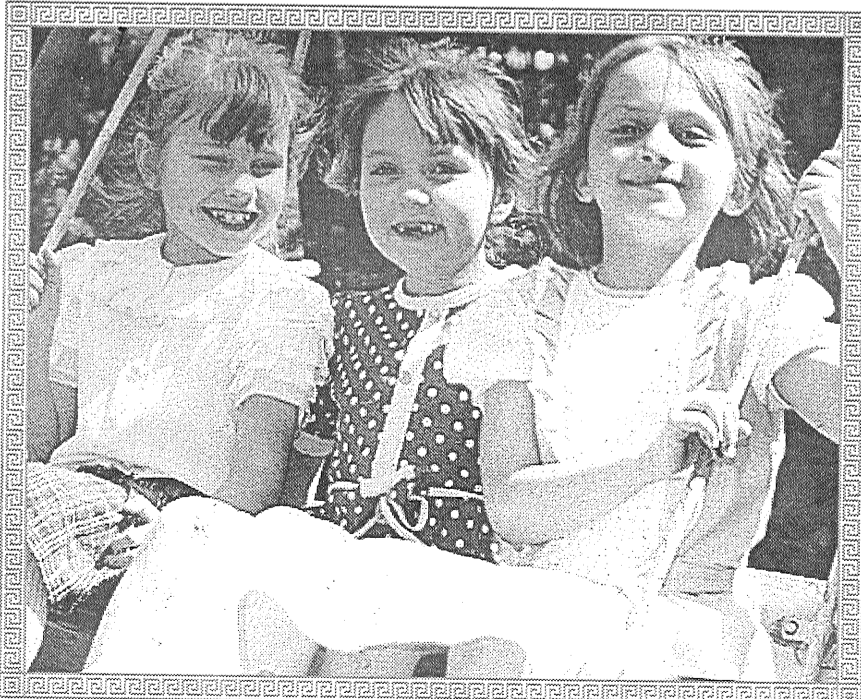
Pēc Ineses Vaideres domām lielākā daļa no iesniegtajiem projektiem bija nepietiekami izstrādāti. Tātad, jā māca un jā sagatavo cilvēki, kuri varētu profesionāli izstrādāt projektus.

Turpinājums 2., 3. un 4. lpp.

1. jūnijs – Starptautiskā bērnu aizsardzības diena

*Pasaule ir pilna
ar saulstariem
un pukēm!
Vai pasaule dzird,
ko čukst mana
mazā sirds?
Es vēlos būt
laimīga, –
pasaule!*

Materiālu par bērnu
veselības aizsardzību
lasiet 5. lpp.

ZIŅAS

■ Preiļu tehniskās jaunrades centra 11 pārstāvji piedalījās valsts skolēnu mazmoto ātrumsacensībās šosejā pa apli Daugavpili, kartodromā «Blāzma». BMX velosipēdu klasē otro vietu izcīnīja Arnis Gražulis no Silajāņiem, ceļa velosipēdu klasē pirmo vietu starp meitenēm izcīnīja Sandra Veigule no Preiļu 1. pamatskolas. Mazo velobraucēju sacensībās trešo vietu ieguva sešgadīgais Armands Veigulis no Preiļiem.

■ Trīs cilvēku komanda – G.Ormanis, J.Zarāns, M.Bečs no Preiļu tehniskās jaunrades centra Rīgā piedalījās atklātajās sacensībās raķešu modelismā ar lentveida bremzēšanas sistēmu. G.Ormanis ieguva trešo vietu S 4-A (raķešplānu modeļi) klasē un devīto vietu kopvērtējumā no 17 dalībniekiem. Kopumā preliešiem piektā vieta starp sešām komandām.

■ Matemātikas centralizētais eksāmens nebūs jākārto no jauna. Kā informēja rajona skolu valdes priekšsēdētāja vietniece Dzintra Šmukste, Izglītības un zinātnes ministrija paziņojusi, ka divpadsmito klašu skolēni, kas centralizēti kārtoja matemātikas eksāmenu, saņems sertifikātu par nokārtošanu. Esot aizdomas, ka apmēram desmit procentiem no visiem kārtotājiem jau iepriekšējā vakarā bijusi iespēja saņemt eksāmena uzdevumus. Taču tādēļ nevarot visiem valsts skolēniem likt atkārtot eksāmenu.

◆ Rajona mazo vokālistu konkursa «Cālis – 98» uzvarētāja, Līvānu bērnu un jauniešu centra vokālā ansambļa «Cālis» dalībniece Laura Griboņika piedalījās valsts mazo vokālistu konkursa pusfinālā. Lauras skolotāja Skaidrīte Bulmeistere bija gandarīta par meitenes skaisto un pārliecinošo dziedājumu, bet pati Laura – par iespēju pierādīt savu varēšanu uz lielās skatuves Zaķusalā.

Cāļu dziedājumu vērtēja ansambļa «Dzeguzīte» vadītāja Daila Martinsons, komponists Aivars Hermanis un citi ievērojami mūziķi. Par iespēju pārstāvēt rajonu konkursā «Cālis» Līvānu bērnu un jauniešu centrs ir pateicīgs rajona padomes izpilddirektorei Ainai Pastorei.

L.Rancāne

VASARSVĒTKU DIEVKALPOJUMI AGLONAS BAZILIKĀ

◆ Katru dienu būs četras svētās Mises. Pirmajos Vasarsvētkos – svētdien – pulksten 7.00, 9.00, 12.00 un 19.00.

◆ Misē, kas notiks pulksten 9.00, Aglonas bērni saņems pirmo svēto Komūniju.

◆ Otrajos un trešajos Vasarsvētkos Mises paredzētas pulksten 7.00, 10.00, 12.00 un 19.00.

◆ Trešajos Vasarsvētkos svēto Misi pulksten 12.00 celebrēs V.E. Rēzeknes – Aglonas diacēzes bīskaps Jānis Bulis.

L.Rancāne

Ministru prezidenta Guntara

Sākums 1. lpp.

Ekonomikas ministrija plāno organizēt šādas mācības jau tuvākajā laikā. Savu padomnieci Guntars Krasts papildināja ar domu, ka svarīga arī uzņēmēju aktivitāte. Ja kāds būs izstrādājis projektu, veicis analīzi, tas arī atradīs iespēju savus projektus realizēt, jo lūkosies uz sava uzņēmuma nākotni stratēģiski.

G. Krasts atzina, ka vajadzīga valsts pārvaldes institūciju sistēmas reforma. Ierēdņu esot savairojies pārāk daudz. Pārāk daudz tiekot tērēts naudas viņu mācīšanai, bet šie cilvēki pazūdot birokrātiskajā aparātā, viņu zināšanas netiekot lietderīgi izmantotas. Līdz rudenim jāsaņem gatavo projekts, kas dotu iespēju šo lietu reformēt, atzina premjers.

Būvzinieris Pēteris Znotiņš interesējās par to, kā valsts domā risināt jautājumu par daudzdzīvokļu māju remontiem. Lielākā daļa no tām jau nolietojušās, nepieciešams remonts, bet pašvaldībām naudas šim nolūkam nav.

Tautsaimniecības atdzīvinašana — tā ir īpašuma nodošana privātās rokās, jo privātuzņēmēji atrod iespēju, kā atdzīvina uzņēmumus. Tas pats, pēc Guntara Krasta domām, attiecināms arī uz daudzdzīvokļu namiem. Toties māju apsaimniekošanas formas var būt visdažādākās. Otrs nosacījums ir labvēlīgi nosacījumi kredītu saņemšanai, jo valstij nav brīvu naudas resursu.

Šajā ziņā esot sasniegts pagrieziena punkts, atzina premjers. Viņš arī prognozē, ka tuvākā gada laikā Latvijā strauji pieaugs pieprasījums pēc celtniecības materiāliem. Tātad būs vajadzīgi arī vietējie celtniecības materiāli. Svarīgi ir atbalstīt šo tendenci un nepieļaut, ka importēto celtniecības materiālu būtu vairāk nekā pašmājās ražoto.

Privātuzņēmēju Jāni Liepu interesēja, kāds būs valdības atbalsts iespējamajai celulozes kombināta celtniecībai Līvānu tuvumā.

Premjers domes zālē klātesošajiem paziņoja to priekā vēsti, ka kombināta celtniecības vietai investori esot devuši priekšroku iekšzemes variantam, tas ir, Līvānu tuvumā. Tiekot izstrādāta nosacījumu pakete, kas būs kā mandāts darba grupai sarunām ar investoriem par

veicinošām atlaidēm. Līdzīgs projekts topot arī Vācijas austrumdaļā. Taču vairāki faktori, tajā skaitā arī koku resursi, ir par labu Latvijas variantam. Guntars Krasts uzskata, ka šajā jautājumā tiešums rokā ir labākās kārtis, kas ir jānotur tuvāko divu mēnešu laikā, kad izkristalizēsies galveno investoru grupa.

Guntars Krasts atbildēja uz vairākiem citiem uzņēmēju jautājumiem par alkohola tirdzniecību, par privatizēto uzņēmumu vecajiem parādiem un sadarbības iespējām ar Baltkrievijas uzņēmējiem. Pēc tikšanās ar Baltkrievijas premjeru Guntars Krasts ir pārliecināts, ka jāveido tranzītkoridors no Baltijas jūras līdz Melnajai jūrai, iesaistot šajā darbā arī Ukrainu.

Viņš aicināja uzņēmējus, kuriem sadarbībā ar baltkrievu kolēģiem rodas birokrātiska rakstura problēmas, nekavējoties informēt viņu, lai pēc tūlītējas sazināšanās ar Baltkrievijas premjeru nebūšanas novērstu. Baltkrieviem esot acīm redzama vēlme sadarboties ar Latviju.

«Šiem jauniešiem būs jānodrošina Latvijas attīstība nākotnē»

Vizītes turpinājumā Guntars Krasts apmeklēja abas Līvānu vidusskolas. Premjeru satrakusī situācija, ka pilsētas skolās šogad ievērojami palielinājies bērnu skaits, kuri veselības stāvokļa dēļ atbrīvoti no eksāmeņiem.

Pēc skolu administrācijas domām, viens no iemesliem, kāpēc audzēkņi tik

● Līvānu vidusskolās premjeru interesēja bērnu veselības problēmas, iespējas nodarboties ar sportu, saņemt bezmaksas pusdienas. Toties bērni vēlējas pašu acīm skatīt valdības vadītāju. Šo iespēju gan varēja izmantot tikai 1. vidusskolas audzēkņi, jo 2. vidusskolā stundas notika stingri pēc grafika.

daudz slimo, ir tas, ka lielā bezdarba dēļ vecāki nespēj nodrošināt bērniem normālus sadzīves apstākļus, pilnvērtīgu uzturu, nevar samaksāt par pusdienām skolā. Naudas trūkuma dēļ vecāki neved bērnus pie ārsta pat tad, kad parādās pirmās nopietnas saslimšanas pazīmes. Tāpēc akūtas saslimšanas bieži vien pārvēršas hroniskās kaitēs.

Sarunās ar Līvānu 2. un Līvānu 1. vidusskolas direktoriem Ivanu Grigorjevu un Maiju Kručiņņu Guntars Krasts uzsvēra, ka tieši cilvēku resursi ir galvenā valsts bagātība. Tagadējie skolēni ir tie, kuriem pēc gadiem būs jānodrošina Latvijas attīstība.

Premjers informēja, ka valdība akceptējusi Labklājības ministrijas izstrādāto bezmaksas medicīniskās palīdzības izmantošanas modeli, kurā paredzēta ambulatorās medicīniskās palīdzības sistēmas attīstība. Pašlaik cilvēki baidās ambulatori ārstēties, jo par vizīti pie ārsta ir jāmaksā, par izrakstītajām zālēm arī. Jaunā kārtība paredz, ka, ārstējoties ambulatori, zāles varēs saņemt arī bez maksas. Šim nolūkam valstij jau šogad vajadzēs apmēram piecus miljonus latu, uzsvēra Guntars Krasts.

Viņš izteica viedokli, ka tikai pēc diviem vai trim gadiem situācija varētu mainīties uz labo pusi visā Latvijā. Pagaidām ekonomiskā attīstība notiek nevienmērīgi.

Lai gan valstī kopumā ekonomiskās attīstības tendences ir par ļoti labas, Latgalē process norit lēni. Taču pārvērtību vilņi nonāk arī uz šejieni.

Līvānu 1. vidusskolā Guntars Krasts runāja par to, ka izglītības sistēmā līdz

šim nopietnu reformu nemaz nebija. Un bēdīgākais ir tas, ka uz vienu skolotāju valstī ir trīs viņam apkārt un blakus esošie, kas tikai tērē līdzekļus. Viņaprāt, gan pamatskolu, gan vidusskolu beidz liela daļa «nezinišu», kuri nav sagatavoti praktiskajai dzīvei un nezina, ko dzīvē grib sasniegt.

«Ierēdņiem galvenais nav rezultāts, bet process»

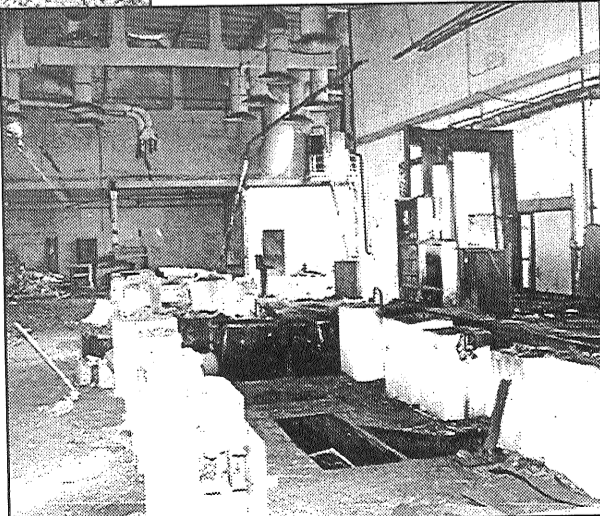
SIA «Līvānu mājas un logi» ir viens no tiem pilsētas uzņēmumiem, kuru saimnieciskā darbība liecina, ka Latvijas precei ir drošs noiets ne tikai pašā mājās, bet arī pasaulē. Tā ir specializēta kokapstrādes un galdniecības izstrādājumu firma, kas ražo dzīvojamo mansarda tipa saliekamo māju koka detaļu kompleksus pēc individuālā projekta, konteineru tipa sadzīves un dienesta telpas, eiroprofila koka logus ar stikla paketi.

SIA vadītāji Jānis Klauzs un Aleksandrs Surgunts aicināja Guntaru Krastu apskatīt vietas, kurām ir un kurām nav saimnieku. Tie, kas kādreiz apmeklējuši bijušo māju būves kombinātu, labi atceras, cik darbīga un steidzīga atmosfēra valdīja, piemēram, skaidu plātņu ceihā. Tagad tur, droši vien, mierīgu prātu varētu uzņemt filmu par zemestrīci — izsisti logi, durvis, sadaudzīti ķieģeļi, gruvešu kaudzes.

Premjers izteicās, ka līdzīgas postainas jau esot redzējis, tāpēc viņu jo vairāk iepriecināja SIA «Līvānu mājas un logi» darba ceih, kur ražoto produkciju labprāt iepērk Vācijā. Sarunā ar SIA vadītājiem Guntars Krasts vairāk iztaujāja — par problēmām, ar kurām sastopas uzņēmēji. Par birokrātiskajiem ierēdņiem, kuriem galvenais nav darba rezultāts, bet gan process, lai viņi justos svarīgi un nozīmīgi. Par to, ka vairākus gadus nevar un nevar nokārtot zemes privatizācijas jautājumus. Par to, ka turpinās privatizācijai nodoto uzņēmumu izlaupīšana.

Radās iespaids, ka premjeram «Līvānu mājas un logi» deva vielu pārdomām un iespēju palīdzēt — aizkavēt vai pat novērst nevēlamās.

«Es te dzīvoju jau piektajā paaudzē. Kopā ar savu komandu gribu sakārtot vismaz vienu zemes stūrīti. Ja mums ļautu, mēs sakārtotu vairāk», teica Jānis Klauzs.

● Kādreiz šajā ceihā (attēls pa labi) ražoja skaidu plātnes. Nevēdzīgu saimniekošanu var novērst tikai tad, ja īpašums nonāk tādu cilvēku rokās, kas prot prot strādāt. Par to premjeru cenšas pārliecināt SIA «Līvānu logi un mājas» vadītāji Jānis Klauzs un Aleksandrs Surgunts.

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks».
Redakcija». Direktore Tamāra Elste.
Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktoriem),
22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
22154, 21996 (korespondentiem). Fax 21759.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums.
Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4440.
Pasūtījuma indekss 3033.

Krasta vizīte Preiļu rajonā

● Rajona pašvaldību vadītājus visvairāk apbēdināja tas, ka novada intereses Rīgā neievēro, kad tiek dalīta nauda. Finansējums ap Rīgu tik vien grozās, bet Latgalē gudro, kā galus savilkt kopā.

Premjers atbildēja uz žurnālistu jautājumiem

Pēcpusdienā Preiļu rajona padomē Latgales novada preses izdevumu žurnālistiem bija iespēja iztaujāt premjeru Guntaru Krastu.

Jautājums. Kad Latvijā tiks ieviesta kārtība mežu apsaimniekošanā?

Atbilde. Zemkopības ministrijas sastāvā ir mežu dienests, kas tieši atbildīgs par mežu apsaimniekošanu. Pēdējā laikā ir bijušas vairākas sarunas ar šī dienesta speciālistiem. Situācija ir nopietna, jo valsts budžets zaudē apmēram 20 miljonus latu tikai tādēļ, ka meži tiek izzagti. Valdības apspriešanai sagatavots dokuments, kas paredz ieviest stingras uzskaites veidlapu izmantošanu darījumos ar kokmateriāliem. Ceru, ka tas palīdzēs īsā laikā likvidēt krāpnieku firmas.

Jautājums. Kāpēc Latvijā nonāk nezināmas izcelsmes gaļa?

Atbilde. Aprēķināts, ka apmēram 25 procenti piena un gaļas, ko patērējam, ir kontrabandas prece. Bet pastāv vēl arī iekšējā kontrabanda, par ko mēs īpaši nedomājam. Tas nozīmē, ka nav saiknes starp ražotāju, sertificētu kautuvi un kombinātu. Šajā ziņā noteikti jāuzlabo Valsts ieņēmumu dienesta darbs. Pietiek vismaz dažus blēžus noķert, kad daudziem citiem zūd kāre brīvi nodarboties ar kontrabandu.

Jautājums. Kāds būs administratīvi teritoriālās reformas ekonomiskais efekts?

Atbilde. Mana personīgā pieredze liecina, ka optimālajam modelim jābūt ļoti individualizētam. Svarīgi tas, cik labi visi pārkarājumi būs pieskaņoti cilvēkiem. Arī reformas ilgums atkarīgs no cilvēkiem — kāda būs viņu izpratne un labs prāts.

Jautājums. Kāda ir valdības nostāja jautājumā par katoļu ģimnāzijas izveidošanu Aglonā?

Atbilde. Par to diskutē jau vairākus gadus. Domāju, ka baznīcas skolas var būt, bet šajās skolās bērniem jādod iespēja iegūt vispārējo vidējo izglītību, ko finansēs valsts. Kopumā valstī un sabied-

rībā ir daudz neskaidru un neizpētītu situāciju, daudz nervozitātes. Baznīcas loma būtu to visu nogludināt.

Jautājums. Vai ierēdņi daudzās vietās nevarētu savu darba laiku organizēt tā, lai būtu ērti cilvēkiem nevis pašiem ierēdņiem?

Atbilde. Kā uzņēmējs līdz 1996. gadam saskāros ar visneiespējamākajām nebūšanām. Nonākot premjera postenī, man pat bija doma, ka vajag ieviest ne-jēdzību novēršanas valsts ministra posteni. Tas ir joks, bet darba viņam būtu daudz. Tomēr šķiet, ka nekur pasaulē šīm lietām tā īsti nav rasts atrisinājums.

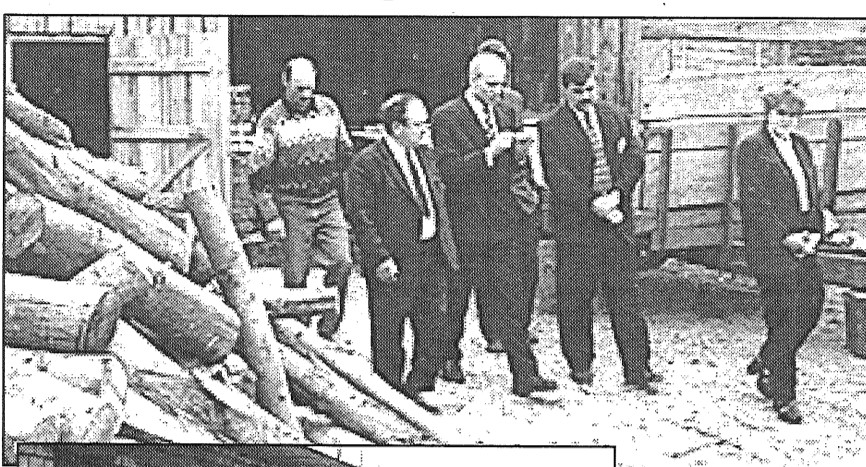
Pašvaldību vadītājiem un uzņēmējiem stundas bija par maz

Preiļu un kaimiņu rajonu pašvaldību vadītājiem un vietējiem uzņēmējiem stundas sarunai ar premjeru bija par maz. Pārāk daudz pašu spēkiem neatrisināmu jautājumu sakrājies, pārāk reti viņiem ir iespēja personīgi dzirdēt Latvijas valdības vadītāja viedokli.

Pēc pašvaldību vadītāju domām finansālā situācija pašvaldībās šogad ir katastrofāla. Arī premjers atzina, ka nākamgad jāizdara grozījumi, lai vairāk naudas saņemtu nabadzīgākās pašvaldības. Taču arī valdības iespējas nav bezgalīgas. Nākamajā gadā, piemēram, par astoņiem latiem jāpalielina minimālā alga. Valstij tas prasīs aptuveni 36 miljonus latu.

Jāmaina arī valsts investīciju politika. Šogad valsts investīcijas palikušas Rīgā un pierīgā, jo nomales nav mācējušas pietiekami zinoši un argumentēti pierādīt to, ka nauda vajadzīga citur.

Noraidoša ir Guntara Krasta attieksme pret nodokļu atlaidēm, uz ko cer īpaši atbalstāmie reģioni. Pietiekami daudz problēmu valdībai radot brīvostas un brīvās ekonomiskās zonas. Zināmas nodokļu atlaides esot iespējamas vienīgi valstīs ar izcili labu nodokļu administrēšanu. Bet Latvija sevi vēl nevar uzskatīt par tādu valsti. Nodokļu samazināšana notikšot vienīgi gadījumā, ja ievērojami pieaugs

● Ināras un Ilmāra Činguļu saimniecībā Guntars Krasts nedzirdēja gaušanos. Tas bija prasmīgu zemnieku stāstījums, kā jāizmanto vietējie apstākļi, lai pelnītu naudu no liesajiem Latgales pakalniem un kupli saaugušajiem alkšņiem.

uzņēmējdarbības aktivitāte.

Latgales novada cilvēkus uztrauc Ignalinas atomelektrostacijas tuvums. Tāpēc Guntaram Krastam jautāja, cik droši mēs varam justies. Atbilde bija konkrēta — Ignalina saņem finansējumu no Eiropas, lai nodrošinātu atomelektrostacijas darba stabilitāti, taču pagaidām vēl ir bīstams objekts.

Kaimiņu rajonu vadītāji interesējās, kāds ir premjera viedoklis par iespēju pašvaldību organizētajos konkursos pasūtījumu veikšanai piedalīties tikai reģiona firmām un uzņēmumiem (citādi piesakoties Rīgas firmas, kas «nosmeļot» visus labākos pasūtījumus).

Likums par pašvaldību pasūtījumu bāzējas uz realitāti, uz pasaules pieredzi. Tikai konkurences apstākļos var veidoties stabila firma, kuras ir spējīgas lēti un kvalitatīvi strādāt. Tātad, ja neprotam sevi pierādīt konkurences apstākļos, paši vien vainīgi.

Guntars Krasts informēja, ka šī gada jūlijā jābūt gatavai dokumentu paketei, kas būs pamats antidempinga likuma izstrādei. Tāds likums ir nepieciešams, jo, piemēram, ceļu būvē Latvijā aktīvi iesaistās igauņu firmas, kuru darbs vēlāk izrādās krietni dārgāks nekā solīts.

Premjers piekrita, ka ceļu sakārtošana ir viens no svarīgākajiem valdības uzdevumiem. Nauda, kas ir valdības rīcībā, ir smieklīgi maza, salīdzinot ar darba apjomu, kas jāpaveic. Bedrīšu lāpīšana un sīki remontu nekādu labumu nedos.

Valsts ceļi ir noguruši, tiem vajadzīgs jauns asfalta klājums, jābūvē arī jaunas trases. Tāpēc tuvāko gadu laikā būs vajadzīgi lieli aizdevumi no ārzemēm. Pretējā gadījumā valsts pastāvēšana būs apgrūtināta.

Daļa jautājumu konkrētas atbildes nesāņēma, bet saņēms tās pēc laika rakstiski. Citi bija gatavi iesaistīties garu garā polemikā, pārmetot Guntaram Krastam, kāpēc tas nav ieradies tieši viņu uzņēmumā. Taču viena diena, kas premjeram bija atvēlēta vizītei Preiļu rajonā, bija pārāk īss laiks spriest, lai pabūtu visos uzņēmumos un atrisi-

nātu problēmas, kuras mudzinājuši visi iepriekšējie premjeri. Lielākos polemizētājus Guntars Krasts uzaicināja uz tikšanos Ministru kabinetā.

Arī Latgalē ir nopietni zemnieki

Par to premjers varēja pārliecināties, apmeklējot Ināras un Ilmāra Činguļu saimniecību Rušonas pagastā. Nopietni tajā ziņā, ka neapmierināts ar desmit vai piecpadsmit hektāriem zemes, bet izveidojuši saimniecību, kas ir vidēji divreiz lielāka nekā Latgalē ierasts. Nopietni tāpēc, ka būvēties nav sākuši vis ar lepu dzīvojamo māju, bet kārtīgām kūtiņām un saimniecības ēkām.

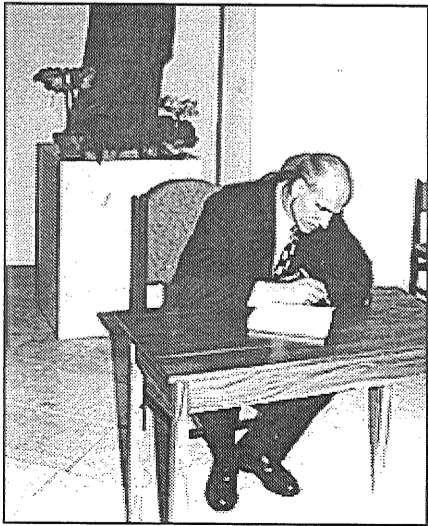
Lai gan par galveno Činguļi uzskata piena ražošanu, viņi prot audzēt graudus un izmanto iespējas, ko dod lielais malšanas koku daudzums uz viņu zemes.

No parastiem alkšņiem ar izdevīgi un lēti iegādātu taras zaģi tiek gatavoti taras dēļi. To skatīties braucot pat no Dagdas un Krāslavas. Manta tiek eksportēta uz Beļģiju, bet Činguļi gudro, kā lai iegādājas šķirnes teles. Jūnija sākumā tās pirkšot no igauņiem. Izrādās, ka pašu audzēto šķirnes lopu jau par maz, lai apmierinātu zemnieku vajadzības pēc ražīgiem ganāmpulkiem.

Guntars Krasts Kameņecas dzirnavās

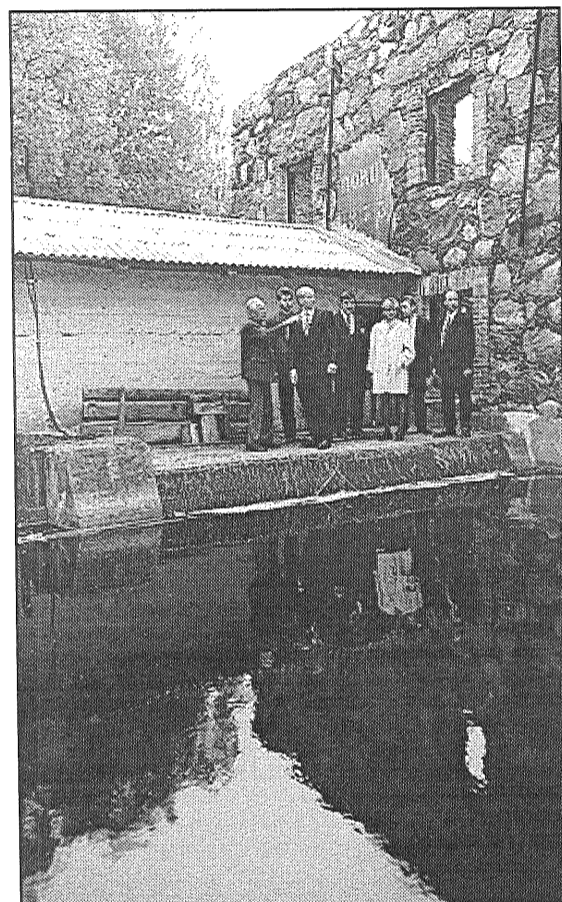
Vizītes noslēgumā premjers viesojās Oļģerta Grišana atjaunotajās Kameņecas dzirnavās, kur maļ graudus lopbarībai, kur gatavo grūbas un bīdēlmiltus, kur vērpi dziju un pat ražo elektrību. Vairāk nekā simtdivdesmit gadus vecās ēkas pieredzējušas visādus laikus. Tikai pateicoties tam, ka pirms septiņiem gadiem mājās atgriezās saimnieks, Kameņecu atkal daudzina Krāslavas, Ludzas, Rēzeknes, Madonas un Daugavpils rajonos. Zemnieki brauc šurp, jo Grišāns netauc deviņas ādas nost par saviem pakalpojumiem, jo te ir garantija, ka tavā maišēlī sabirs putraimi no pašā audzētiem graudiem.

Iespējams, ka citos Latvijas novados, kas no laika gala bijuši turīgāki, ir modernākas dzirnavas un spēcīgākas elektriskās turbīnas.

● Neplānots bija Guntara Krasta apmeklējums Aglonas bazilikā. Bet tā nu ir vieta, kas jāredz katram Preiļu rajona ciemiņam. Augustā šurp plūdis tūkstošī ticīgo, bet bazilikas fasādei atkal vajadzīgs remonts, kuram naudas nav, stāstīja premjeram dekāns Andris Aglonietis.

Ministru prezidenta Guntara Krasta vizīte Preiļu rajonā

Sākums 1., 2. un 3. lpp.

Toties Grišanam no Latgales ir tas krampis, kas septiņdesmit četros mūža gados ļauj turēties uz viņa, kur ne katram jaunajam uzņēmējam ir pa spēkam. Un optimisma šajā sirmajā kungā arī ir gana. To Guntars Krasts varēja pārliecināties, kad viņš klausījās Oļģerta Grišāna pārdomas par naudas glabāšanu Latvijas bankās, par to, kāpēc latvieši audzē apaļus vēderiņus, bet vērtīgās klijas baro cūkām. Un kur lai tagad Kameņecas dzimavu īpašnieks sameklē drošu sadarbības partneri? Pat metinātāju, kā smejies, vajag ar viltību pievilināt, lai darbu padara...

***

Latvijas premjerministra Guntara Krasta darba vizīti Preiļu rajonā samērā plaši atspoguļoja gan televīzijā, gan laikrak-

Pasaule ir skaista

Cik daudz skaistu, harmonisku un daiļu lietu ir pasaulē, — ziedi, bērni, ainavas, — tā bez vārdiem skatītāju uzrunā Voldemāra Kokoreviča personalizstāde rajona galvenajā bibliotēkā. Šeit aplūkājami darbi, kas tapuši laika posmā no 1991. līdz 1998. gadam. Tās ir brīnišķas rozes no cikla, kas tā arī saucas «Rozes». Šie karaliskie ziedi gleznoti dažādos gados. Tie ir ceriņi, nevaldāmiem krāsu mutuļiem plūstoši no vasaras trauka, tie ir arī Preiļi, tik ikdienišķi tuvi un tik neierastā skatījumā, sakārtoti, kādiem tiem vajadzētu būt, ar daudzkrāsainām debesīm.

Voldemārs Kokorevičs ir absolvējis

Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolas dekoratīvās noformēšanas nodaļu. Pēc tam līdz 1994. gadam strādāja Preiļu siera rūpnīcā kā mākslinieks noformētājs. Pašlaik Voldemārs Kokorevičs pievēršies zemes kopšanai savā saimniecībā.

Mākslinieka pirmā personalizstāde notika jau 1985. gadā, arī sekojošie gadi ir bijuši ražīgi. Katru gadu viņa darbi bija skatāmi dažādās izstādēs. Voldemāra Kokoreviča gleznas atrodas arī mākslas salonos Jekabpilī, Daugavpilī, Rīgā.

Personalizstādes atklāšanā rajona galvenajā bibliotēkā mākslinieku Voldemāru Kokoreviču sveica viņa talanta cienītāji.

L.Rancāne

● Iespējams, ka 1873. gadā būvētie mūri būtu jau sabrukuši un ēkas izpostītas, ja savās mājās pirms septiņiem gadiem nebūtu atgriezies Oļģerts Grišāns. Viņam pietika spēka un neatlaidības atjaunot veco turbinu, kas tagad ražo elektrību. Uz «Kameņecas dzirnavām» atkal brauc zemnieki, tiesa ne zirgu pajūgos, bet automašīnās, lai samaltu graudus rupjai un baltai maizei, lai savērtu gludu un līdzenu dziju no pašaudzēto aitu vilnas. Pagājušo gadu Grišāna saimniecība noslēgusi ar peļņu. Guntars Krasts varēja pārliecināties, ka Latgalē dzīvo un strādā cilvēki, kas bez ārzemju investīcijām un valsts dotācijām spēj pāris gados izdarīt tik, cik citi nejaudā gadu desmitos.

stos. Iespējams, ka kolēģi žurnālisti bija pārāk steidzīgi, jo neviens no viņiem tā arī nespēja līdz galam izsekot, kas tad īsti bija galvenais šajā braucienā. No sarunām tendenciozi izrautās frāzes, kas tika uzsvērtas kā īpaši aktuālas, nebūt neliecina par profesionalitāti.

Latvijas Preses izdevēju asociācija un laikraksts «Novadnieks», kas organizēja premjera vizīti, vissirsnīgāko pateicību izsaka Preiļu rajona padomei un personīgi rajona padomes izpilddirektorei Ainai Pastorei, kā arī tiem mūsu rajona uzņēmējiem, ar kuru pūlēm šis pasākums noritēja silti un sirsnīgi, neskatoties uz vējaino un lietaino laiku. Ceram, ka esam spējuši pierādīt — viss notiek un attīstās ne tikai Rīgā, bet arī Latgalē.

Lidija Kirillova
Jāņa Silicka
un Ulda Pāzes (4.lpp.) foto

Firmas «Zero+» panākumi

Vai Edīte un Laura brauks uz Maltas salu, uz pasaules skolēnu mācību firmu konkursu šovasar augustā?

To meitenes nevar pateikt, jo aptuvenā braucienam nepieciešamā summa ir rakstāma ar četrām nullēm. Viņas ļoti ļoti cer uz sponsoru un labvēļu atbalstu, piedāvājot iespēju braukt līdzī.

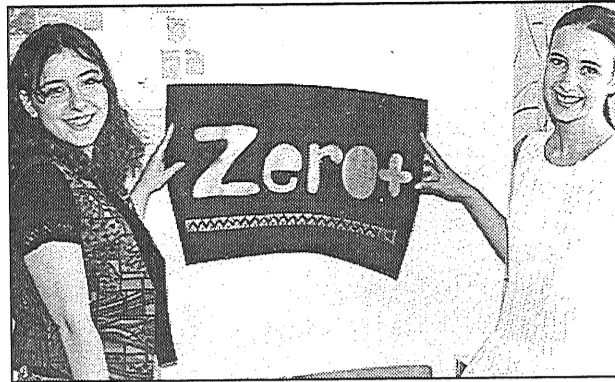
Edīte Leitāne un Laura Pliča ir Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknes.

Vēl ir, bet pavisam drīz abām treškursniecēm izlaidums. Aktīvās un enerģiskās, bez tam — talantīgās meitenes vienlaikus ar mācībām šogad iesaistījās ekonomiskās izglītības organizācijas «Junior Achievement — Latvija» kustībā, kas dod iespēju skolēniem veidot mācību firmas. Šādu iespēju izmanto arī citas rajona skolas, tomēr Preiļu meitenēm laimējies noteikti pareizo nišu — pieprasījumu un nepieciešamību pēc viņu ražotajām lietām — bižutērijas un ādas izstrādājumiem. Piecu darbošanās mēnešu laikā mācību firma «Zero+» apguvusi visu, sākot no izejvielu sagādes, apstrādes, ražošanas, produkcijas tirgošanas, pieprasījuma pētīšanas. Tiek vesta grāmatvedība, kurā ir ieņēmumu un izdevumu pārskati, kases operāciju grāmata un tā tālāk.

Laura Pliča un Edīte Leitāne firmā darbojas divatā, un, kā abas uzskata, tieši tas lielā mērā sekmējis panākumus, jo panākt vienošanos starp divām vienmēr ir vieglāk. Un tā «Zero+» valsts skolēnu mācību firmu konkursā ieguva pirmo vietu, vispirms atlases kārtā no 80 firmām iekļūstot pirmajā desmitniekā, bet pēc tam finālā parādot savu pārākumu par citām firmām.

Edīte stāsta, ka iesākumā bijuši divdesmit lati. Ar tiem darbība arī sākusies. Rīgā tiek iepirkta izejviela — ādas. Meitenes tās apstrādā, krāso, izvēlas, kura āda kādam izstrādājumam labāk derētu un ķeras pie darba.

Šuj vestes, jostas, beretes. Šis darbs lielākoties esot Lauras ziņā. Savukārt Edīte pati labprātāk gatavo rotas — matu saspraudes, aproces, kareklīšus un tamlīdzīgi. Lietā likušas skolas zīmēšanas stun-

● Laura Pliča (no kreisās) un Edīte Leitāne ar pašgatavotajiem ādas izstrādājumiem.

dās iegūtās zināšanas krāsu salikumā, daudz nācies burties cauri speciālajai literatūrai par dažādu materiālu apstrādi. Plus vecāku padomi, kā arī pašu neatlaidība. Skola palīdzējusi atrast kontaktus ar mazumtirdzniecības veikaliem. Bet samērā daudz firma strādājot arī tiešo pasūtījumu izpildīšanā.

Ģimnāzijas skolotāja Elita Jermolajeva mācījusi visu, kas attiecas uz ekonomiku un biznesu. Skolēnu mācību firmām ir tā priekšrocība, ka nav jāmaksā nodokļi. Pārējā darbība notiek kā istā firmā. Tiek maksāts par telpu īri, darba algas, iepirkta izejvielas jauniem izstrādājumiem.

Lauras viedoklis ir, ka šī darbošanās esot laba skola visai dzīvei. Protams, viņa nodarbošanās ir bijusi ļoti laiktietlīga, taču tagad esot zināšanas, kā izveidot istu firmu. Pēc ģimnāzijas absolvēšanas viņas ienāks pieaugušo kārtā, taču abas esot pilnas apņēmības arī studiju laikā nodibināt savu firmu. Protams, attiecības ar valsti tad būs savādākas, firmai būs jāmaksā nodokļi.

Abām meitenēm vēl spilgtas atmiņas par konkursa finālu Rīgas Ekonomikas augstskolā. Biznesmeņiem esot jāprot ne tikai strādāt, bet arī atpūties, tāds bijis rīkotāju uzskats. Vispirms notikušas orientēšanās sacensības Vecrīgā, kas meitenēm palikušas atmiņā ar noberztām un no lielas skrīšanas nogurušām kājām. Tas pārgājis, kad uz zināšanu, ka viņu mēģinājums uzņēmējdarbībā uzskatīts par visveiksmīgāko. Un «Zero+» priekšā ceļš uz Eiropas studentu mācību firmu sacensībām Maltā.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Izlaidums mūzikas skolā

● Preiļu bērnu mūzikas skolas 29. izlaiduma absolventi.

Pirmdien Preiļu bērnu mūzikas skolā notika izlaidums, kurā skolas beigušanas apliecināšanas saņēma 21 absolvents. Deviņi beidzēji bija mācījušies klavieru nodaļā, seši — akordeona un seši — pušamo instrumentu nodaļās. Tie bija ne tikai Preiļu skolēni, jo mūzikas skolas filiāles ir arī Pelēcos, Rudzētos, Aglonā. Līdz ar to mūzikas skolas absolventu vidū izlaidumā bija arī Jānis Priekulis no Rudzētiem, Jolanta Kokina, Svetlana Harčenko, Santa Brice, Māris Trubiņš no Pelēciem.

Kā ikvienā citā skolā vispirms bija jākarto gala pārbaudījumi. Mūzikas skolas audzēkņiem zināšanas vajadzēja parādīt solfedžo, specialitātes eksāmenos, kā arī mūzikas literatūras ieskaitē. Vairākiem beidzējiem: Lolitai Kudiņai, Aijai Lācei, Jānim Micānam, Jolantai Koki-

nai gan eksāmenu, gan pārējos mācību priekšmetos zināšanas novērtētas tikai ar astoņām ballēm. Savukārt Raivis Jurāns skolu absolvēja otro reizi. Vispirms viņš apguva akordeona spēli, bet pēc tam mācījās pušamo instrumentu nodaļā.

Mūzikas skolas izlaidumā piedalījās Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs, svinības ar apsveikumu atklāja skolas direktore Santa Oša, par pavadītājiem mācību gadiem runāja skolas pedagogi Alberts Vucāns, Alberts Rusiņš, Irina Skvorcova, Antoņina Mihaилоva. Vecāku vārdā pateicās Anna Micāne, bet audzēkņi savai skolai, kurā, atkarībā no izvēlētas specialitātes, aizītejuši pieci vai septiņi gadi, atskaņoja iemīļotākos skaņdarbus.

L.Rancāne
J.Silicka foto

